

Vlaams
Parlement

stuk **2306** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 9 december 2013 (2013-2014)

Motie

van de heer Joris Van Hauthem

betreffende een belangenconflict

TOELICHTING

In het kader van de uitvoering van de zesde staatshervorming wordt op dit ogenblik in de Kamer een ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, ter uitvoering van de artikelen 118 en 123 van de Grondwet (*Parl. St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3198/1) behandeld.

Dat ontwerp van bijzondere wet moet samen worden gelezen met het ontwerp tot herziening van artikel 118, §2, van de Grondwet (*Parl. St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3196/1) en het ontwerp tot herziening van artikel 123, §2, van de Grondwet (*Parl. St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3197/1) (alsook met het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap en van de wet van 6 juli 1990 tot regeling van de wijze waarop het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap wordt verkozen, ter uitvoering van de artikelen 118 en 123 van de Grondwet, voor wat de Duitstalige Gemeenschap betreft (*Parl. St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3199/1)).

Die drie ontwerpen samen hebben onder meer tot doel om de zogenaamde constitutionele autonomie toe te kennen aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (en de Duitstalige Gemeenschap), naar analogie met de constitutionele autonomie die al aan de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest is toegekend. Dat gebeurt weliswaar met inachtneming van de bestaande waarborgen ter bescherming van de Brusselse Vlamingen, zodat zij in zekere zin een beperktere materie bestrijkt. Bovendien moet zij worden toegepast met een meerderheid in elke taalgroep.

De zogenaamde constitutionele autonomie zoals ze nu bestaat, stelt de deelstaten in staat om de werking van hun regering en parlement op een aantal punten zelf te regelen. Tot op heden zijn de mogelijkheden op dat vlak weliswaar heel beperkt. Maar dat neemt niet weg dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met die toekenning principieel wordt toegelaten tot de beperkte club van deelstaten die over die rechtsfiguur beschikken en daarmee zo goed als op gelijke hoogte komt te staan met het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest.

De nu door de institutionele meerderheid voorgestelde toekenning van de constitutionele autonomie aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gaat onder meer terug op de zogenaamde Octopusnota van februari 2008 van de Brusselse Regering. Daarin vraagt die (in punt 4.4) constitutionele autonomie “ter bevestiging van het statuut van volwaardig gewest”. De bedoeling daarvan is dus wel zeer duidelijk: de federale staat België in te richten op basis van drie (of vier) deelstaten: Vlaanderen, Wallonië en Brussel (en de Duitstalige Gemeenschap).

Het toekennen van constitutionele autonomie aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is in de communautaire strijd die in en om Brussel en België wordt gevoerd, vanuit Vlaams perspectief evenwel een onvergeeflijke fout en een strategische blunder van formaat. Door Brussel te verheffen tot volwaardige deelstaat komt Vlaanderen, hoewel het demografisch en democratisch de meerderheid van dit land uitmaakt, in een minderheidspositie van één tegen twee (of drie) te zitten wat de verhoudingen tussen de deelstaten betreft. Bovendien wordt Brussel daardoor verder uit Vlaanderen weggesneden en heeft Vlaanderen minder dan ooit te voren zeggenschap over Brussel. Het is vanuit die overwegingen dan ook altijd het standpunt geweest van de Vlaamse beleidsverantwoordelijken en van een ruime democratische meerderheid in Vlaanderen om de uitbouw van Brussel als derde gewest, evenwaardig aan de twee andere gewesten, niet te aanvaarden.

Vlaanderen is er integendeel altijd van uitgegaan dat het federale België moet worden opgebouwd op basis van twee deelstaten en dat Brussel als hoofdstad een afzonderlijk statuut moet krijgen. Daarvoor kan worden verwezen naar de vijf resoluties van het Vlaams Parlement uit 1999 die nagenoeg unaniem werden aangenomen. Van deze resoluties is er

één die integraal handelt over Brussel in de volgende staatshervorming (*Parl. St.* VI.Parl. 1998-99, nr. 1341/1), wat onderstreept hoe belangrijk de rol en de toekomst van Brussel door de toenmalige partijen werd beschouwd in het institutionele kader dat Vlaanderen voor ogen stond. In die resolutie wordt gesteld dat “als principieel uitgangspunt de tweeledigheid van het federale staatsbestel voorop[staat] met daarnaast een specifiek statuut voor Brussel dat door Vlamingen en Franstaligen op voet van gelijkheid moet worden bestuurd”. Over het al dan niet verlenen van constitutieve autonomie is er in dat document geen sprake omdat niemand er in de verste verte ook maar aan dacht dat die aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zou kunnen en mogen worden toegekend. Het is dan ook duidelijk dat het door de Vlaamse partijen principieel ingenomen uitgangspunt impliceert dat er van constitutieve autonomie voor Brussel wat Vlaanderen betreft geen sprake kon zijn.

Die visie werd door de Vlaamse beleidsverantwoordelijken en democratisch verkozen organen daarna meermaals hernomen en herbevestigd. Dat gebeurde onder meer nog in de toespraak van 1 februari 2008 van Vlaams minister-president Kris Peeters naar aanleiding van de afronding van het zogenaamde Octopusoverleg dat door de Vlaamse meerderheidspartijen was gehouden. Daarin benadrukte de minister-president: “Onze visie op Brussel wordt bepaald vanuit onze visie op de staatkundige evolutie van België. Die visie gaat uit van een fundamentele tweeledigheid op basis van twee deelstaten met daarnaast een specifiek statuut voor Brussel én een Duitstalige Gemeenschap.”. Die uitspraak ligt volledig in het verlengde van de resoluties van 1999 en staat volledig haaks op het toekennen van constitutieve autonomie aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Aangezien die verklaring werd opgenomen als bijlage bij het Vlaamse regeerakkoord van 13 juli 2009, maakt zij er integraal deel van uit en is dat het officiële standpunt van de huidige Vlaamse Regering.

Besluitend kan worden gesteld dat het sinds jaar en dag een vast standpunt van de Vlaamse meerderheidspartijen én van de Vlaamse oppositie was en is dat Brussel in de Belgische federale staatsorde institutioneel niet kan worden gelijkgesteld met de deelstaten Vlaanderen en Wallonië en bijgevolg, middels de toekenning van constitutieve autonomie, niet in aanmerking komt om begiftigd te worden met het statuut van een volwaardig gewest. Het is daarom volkomen onbegrijpelijk dat dat op het federale niveau nu toch wordt doorgevoerd.

Voor de Vlaamse partijen, indien ze consequent willen zijn met zichzelf, is er alleen maar de conclusie mogelijk dat het ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, ter uitvoering van de artikelen 118 en 123 van de Grondwet, de Vlaamse belangen fundamenteel schaadt en dat het derhalve noodzakelijk is daartegen een belangenconflict in te roepen.

Joris VAN HAUTHEM

MOTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, ter uitvoering van de artikelen 118 en 123 van de Grondwet (*Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3198/1);
- overwegende dat met dat ontwerp constitutionele autonomie wordt toegekend aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest;
- gelet op:
 - 1° de resolutie van het Vlaams Parlement over Brussel in de volgende staatshervormingen (*Parl.St.* Vl.Parl. 1998-99, nr. 1341/1);
 - 2° het Octopusoverleg, zoals verwoord in het toespraak van Vlaams minister-president Kris Peeters van 1 februari 2008;
 - 3° het Vlaamse regeerakkoord, waarin de Octopusnota als bijlage werd opgenomen, zodat zij er dus integraal deel van uitmaakt (*Parl.St.* Vl.Parl. 2009, nr. 31/1);
- overwegende dat:
 - 1° Vlaanderen altijd het standpunt heeft gehuldigd van de fundamentele tweeledigheid van dit land op basis van twee deelstaten, met daarnaast een specifiek statuut voor Brussel (en de Duitstalige Gemeenschap);
 - 2° het toekennen van constitutionele autonomie aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (en de Duitstalige Gemeenschap) neerkomt op de volwaardige erkenning van Brussel als derde gewest, naast Vlaanderen en Wallonië, en leidt tot een fundamentele driedigtheid (vierledigheid) van dit land;
 - 3° Brussel daardoor verder uit Vlaanderen wordt weggesneden;
 - 4° Vlaanderen daardoor, wat de verhoudingen tussen de deelstaten betreft, in een minderheidspositie van één tegen twee (of drie) komt te zitten;
- gelet op:
 - 1° artikel 32, §2, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
 - 2° artikel 109 van het Reglement van het Vlaams Parlement;
- verklaart ernstig te worden benadeeld door het ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, ter uitvoering van de artikelen 118 en 123 van de Grondwet (*Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3198/1) en vraagt daarom de schorsing van de behandeling van voornoemd ontwerp met het oog op overleg.

Joris VAN HAUTHEM